

Waimea, i keia halepule i keia mau makahiki elima!

Ke Kalepa ma Kauai. Holo nui na moku Okohola i Koloa i keia manawa i ka uala maoli; \$1 no ka pahu ka uku, a \$1.25 kekahi.

Ua maikai hoi ke kope ma Hanalei i keia wa, ma na aina o Kali, a me Kapena Loke; ua puka ke dala i keia wa ma ke kope. He 66,000 pauna kope ko Kali i keia makahiki, e kuai aku; he 40, a 50,000 laau kope; a ua uliuli maikai maoli. Pela no hoi ko Kapena Loke.

No ke aha la, aole kanu na kanaka maoli i ke kope? Ua paipai ka Elele malaila, aole nae hoolohe, noho wale no.

NUHOU.

No na aina e mai. Ua kaua i keia wa, ko Rusia a me Kureke; kaua nui kela mau aupuni nui. Eia ke kumu o ke kaua ana, o ka paa ana o ke Alii Tureke i ke hui hoano ma Ierusalem, oia hoi, ka luakupapau o Kristo me na wahi e ae. Hoole ke Alii o Rusia i keia me ka hoohalahala loa, a nolaila pilikia. Eia kekahi. Olelo ke Alii o Rusia nana no e hoomalu a e hooponopono i na kanaka o Rusia e noho ana iloko o ke aupuni o Tureke. Hoole ke Alii o Tureke i keia; no ka mea ia ia ka hooponopono i na kanaka a pau iloko o kona aupuni. O ke kaua ka hope. Ua oleloia nae, no ka makemake maoli o ke Alii o Rusia, Nicholas kona inoa e lawe i ke aupuni o Tureke nona, a e hoo-huiia me kona aupuni. Nolaila ke komo ana o kona poe koa iloko o Tureke e pepehi. Ua manaoia no hoi, e hui auanei ko Europa a pau iloko o keia kaua ana; o Beritania, Farani, Auseturia. Ina pela nui loa ka make, aole okana mai. E lohe ananei kakou.

Eia keia nuhou. Ua lawe wale ia kekahi apana o Mesiko ma ka hema o Kalifornia, o Somora ka inoa o ia aina; e kekahi poe no Kalifornia. Ua hui nui lakou, a hoomakaukau i na pahi kaua, a me na pu, a holo malu, lele i uka i ka po, hopu i ke Kianina o Somora, paa oia i ka hao, kau ihola i ka hae Amerika maluna. O ke kaua ka hope; make kekahi poe; aole nae akaka loa ka lilo o ia aina i keia poe lawe wale. Mahope lohe hou kakou. Wareka ka inoa o ka luna kaua o keia poe. Aole kumu pono no ka lawe ana i na aina, no ko lakou makemake iho no; a no ka nawa'ihi, hemaheka o ko Mesiko. Aole anei e kolohia auanei keia pae aina pela? Pela ka makau a me ka hopohopo o kekahi poe.

Nu hou o Hawaii nei. Aloha ino ka make ana o Ua ma Lahainaluna! He kanaka naauao maoli oia, a me ke ano maikai. Pomaikai ka aina ke nui na Lahainaluna e like me ia.

No ka hui aina. Nui ka olelo i keia wa, no ka hoo-hui ana i keia pae aina me Ameri-

ka Huipua. Ua ae kekahi poe, a ua hoole kekahi poe, i keia hui ana. Auhea la ka pono? Ua haawia mai kekahi mau palapala e olelo ana no ia mea, e paia ma ka Elele, aole nae i kupono loa ia mau olelo i ka Elele, o kahi hewa kekahi poe.

E paia ma kekahi pepa e ae ka pono. Paapu na nupepa o Amerika i keia mea, o ka hui o keia pae aina me kela aina, aole nae hoo-hui ma ke ano kolohe, ma ke kuikahi no.

Eia kekahi mea hou. He hale hana palaoa ma Honolulu nei. He hale nui, hale laau, paa loa. Aia no iloko na mea wili a kaa ka palaoa. Aia nui ka hui ma Makawao, a laweia maanei, alaia wili a kanana iho. Pomaikai maoli kakou i keia hana ke holo pono, loa ka palaoa hou. Waiwai no hoi ka poe kanu hui ma Makawao. Hoohiki kautani eka i kanu ia i keia makahiki malaila; ina hoi 20 busela no ka eka ka loa, ua like ia me 20,000 busela, aneane like me 6,500 pahu, a elima busela loa ka pahu hoohiki, oia hoi 4,000 pahu! Ina he \$12 no ka pahu, eia dala! \$48,000. Ina pela waiwai kakou.

Eia kekahi, nui na hale hou e kukulu ia ana ma Honolulu nei i keia wa, hale Kalepa kahi, hale kanaka kekahi.

Ka moku ahi o Maikai. Eia ke holoholo nei i Maui, i Kauai, ia nei, e halihali ana i na kanaka, a me ka ukana. Pomaikai kakou i keia moku; ua kiia nae ka moku ahi nui e holo mai, e holoholo maanei.

OLELO PAIPAI INA ESELEKIA O KA HAKU.

Nau e ka Elele Hawaii e hai aku i kuu wahi manao; ike ka poe i kapaia ma ka inoa o ka Haku; mai Hawaii a hiki i Niihau.

Auhea oukou eka poe i kapaia ma ka inoa o ka Haku; mai ke poo o ka aina a hiki i ka huelo? Ke noho nei anei ka hana a ka Uhane iloko o oukou? ina ke noho nei ka hana a ka Uhane, oia ke aloha, alaia, e olioli auanei ko kakou Haku, me kona mau anela Hemolele, ea; mai hoonawaliwili, mai palaka, mai hiamoe, e ala e na hoshanau iloko o ka Haku, e hopu i ka aahu a poo o ka manaoio. E hoolilo i mau alihikaua ikaika ma ko Iesu aupuni.

E na hoahanau iloko o ka Haku, e hana i na hana a ko kakou Moi, no ka mea, oia kona makemake nui. E kina i ka ona, ka moe kolohe; aihue, hoopuni-puni, puniwaiwai, wahahee a me na hana ipo no a pau loa; Ina aole kakou i holo i keia mau hana ino, alaia, e lilo keia mau hana ino, upiki e make ai ko kakou mau Uhane i ka luahi ogehena.

Auhea oukou e o'u mau hoa aloha iloko o ka Haku, e noho kakou me ka makaukau ina mea kaua; ma ko Iesu aupuni, e hoolilo o ko Satana noho aupuni ana, i ole e lanakila mai ka ipuka o ka po, e pule nui oukou i ke Akua, no ka mea, o ka Pule ikaika a ka poe pono e lanakila nui ia. Aole o kakou kanalua i keia a hopohopo, no ka mea, o na olelo hoalana a ko kakou Haku, oia ka mea e lana ai ka manao o kona poe haipule pono.

E na hoahanau, e aloha kekahi i kekahi; oia no ka mea, a ko kakou Haku i kauoha

mai ai. O ke aloha kona makemake; aole ka mohai, Eike i ka poe pilikia e noho kokua i kona aupuni i holo ka hana ma na aina pouli; mai paa aho, e hoomanawanui a hiki i ka hopena, e loa ka kona kapa lilelile i kona poe haipule. O keia mau wa ka kakou e hoomanawanui ae; a hala ia, Pale kana: welo kihi e ke ae loa i kona poe haipule. Nolaila, e nol o me ke kiai, kuoo makaala nane ole a hiki i ka hopena, pau ka lihi Me ke aloha ia oukou na hoa pili ma ka Uhane. N. P.

Lahaina Feb. 3. 1854.

MAKE!

Ka make ana o L. S. Ua. Ua pio kekahi malamalama o Hawaii nei. I ka wanaao o ka la 11 o keia maluna make aku o L. S. Ua, kekahi kumu o ke Kulanui, a ua lana kona manao i ka Haku ia Iesu, a ua hele me ka maluhia.

Ua hanau oia ma Koolau Oahu i ka Makahiki 1824. Noho ia malaila, a hala he mau makahiki he 14, a i ka makahiki 1838 komo mai la iloko o ke Kulanui o Lahainaluna. Noho haumana ia malaila i na makahiki ewalu a lilo oia i pooleka iwaena o na mea naauao o Hawaii nei; ia wa ua kohoia mai oia i Kumu o ke Kulanui a ma ia hana ia i lawelawelawe ai a hiki i kona make ana.

I ka makahiki 1851 koho mai la ke kalana o Kanaapali ia ia i Lunamakaainana no lakou ma ka ahaolelo o ke aupuni, a pela lakou i koho hou ai i ka makahiki 1853 i hula e nei. Ma ia ahaolelo ua mahaloia kona makaukau ku pono ia oihana. Ua hala ia. Na na mea i ke e pani i na hana a hooloholo

HE KANIKAU ALOHA NO L. S. UA, KE KUMUKOKUA MA KE KULANUI O LAHAINALUNA I MAKE AKU LA.

Aloha oe e L. S. Ua,
Ka pua Oliwa mohalahala i ke Awakea,
I hoopulu ia i ka waiata Lusini.
Ka laauae paoa i na moku,
Moani aku la kou ala ma na welau eha e ka honua;

Paule kou nani e malama ia nei,
E ou mau kiai a me na hoaluhui,
Nahoa o kahi ai kailili nuku,
Pili ka hana ka maele i ke aloha ia oe;
Ke uwe loulani kou hoa pili o kau wahine
Ke uwe holoholo nei kau Kunaiki,
Na hou luhui, lawelawe naauao.
Noho me ka minamina na maua ia oe,
W. P. Alexander, J. F. Sogue,
Ke noho nei laua me ka minamina.
Ka haloiloi o ka waimaka ia oe la-e.
Lilo ala la oe i ka moiniu,
I ka Welaul o ka makani,
Pau kou ike ana i na hakupea o keia ao,
Pau kou launa ana me na pokii ou,
Aia hoi oe ke launa la me na Puali o k lani.
Ke ike la oe i na Nani-pauole,
O ia ka mano luna nui,
Mai ka wa o Adamu a hiki i ka hopena.
O ko kakou mau hora i koe kokoke no pau,

He u, he aloha ia oe, e L. S. Ua.
 Ka mea leokanikiēkie o na mea kani a pau,
 Ka Pu kunihi kani nakolo i na moku,
 Momoku Hilo i ke kai la-e,
 Pau ke one keala e hiki ai;
 Pale ka ike i ke kino o Kalokini,
 O ka papanelle a ke kai i ka halahala e.
 Hala e aku nei oe manua,
 E hoomakaukau i ke ala no kou mau pokii,
 He u, he kanikau, he aloha ia oe.
 Ka O, ma hikiawake o Lahainaluna,
 O ke kolu hoi oe o na makua hana ike,
 Ua pau ka luli ia oe la-e.
 Palekana aku la oe,
 Ua kuu Kauluna o Welehu ka malama,
 E malama ae ana no i na kamaulea,
 A ke ahe makani o Puna he malana'i.
 E L. S. Ua e, he aloha ia oe,
 Kuuhia o ka la welawela o Lahaina,
 Me ka piina iiki i Puopelo,
 Kuuhia i ka ihona o Kullole,
 Me ka malu kukui o Halona,
 Kuuhia o ka waihihihi o Auwaiawao.
 Me ka olu o Maunahi,
 E uwe mai ana ia nei, ma kahikiku kahukimoe,
 Moelohi i ke kai o Kristo, Iesu.
 Ko kakou Haku i ke ao pau ole,
 E kamau ae makou i Kahalauala,
 Ua ola aku la oe i ka pu aneane,
 E kilo ana i ka ipu lai Hauola.
 He ipu lai Hauola na ke Kaao,
 Na ka makani halihali ala o Kahala,
 E lalau aku ana makou ia oe-a e;
 Aole e loa la-e,
 Ua lilo aku la oe i Manuakepa,
 E halawai ai me ko laila poe,
 Me na Anela o Hukihukilani,
 E lele hoolahalaha ia'na;
 Me olelo ma ko lakou waha,
 E olelo ana, ihiihi ka Haku o ke ao;
 Ike aku la hoi oe i ko laila anaina,
 Me ko laila poe maikai,
 Na Anela a pau loa,
 Patimea Hawaii,
 D. Malo, kekahi pou na Revi'
 Linolino launalea kou wahi i hele aku la,
 Me kou papale mahiole ahi,
 O ke anueue kou kaei,
 O na hoku unimukua, oia kou lei a'ilil,
 Noho pu aku la oe, me ka Haku Sabaaka,
 Aia ma kou alo kona Paresaito,
 O ka nani o Himele kau e hipoi la;
 Hii oe i ka ka mea lalaole,
 Waiho kou kino i ka honua nei,
 Waiho kilohana kau mau hana maikai.
 Oia no o Niolopua nunulu,
 A me Hiilawe welawehe,
 Wehe i ka piko la i ka hoahanau.
 Aole hoi na la kuu pili makamaka.
 Kuu hoi i ka lepo a ka makni,
 Kahoolua makni, Kanaulu,
 Na laua i kuehu a ula ke kula,
 Ula makalehua, ke kula i ka lepo a ka makni.
 Kani hahaeo ka manu i luna o ka laau;
 Wa iho nei makou, i ka pihe a ke auhee,
 Auhee ai ka honua, aole mea koa mai-
 Ala ala make, make ka honua i ka lele-
 mua ana:

He hope ka Iehova, ka he Akua.
 He Akua Iesu, he hiwahiwa na ka makua,
 Makua ia no kakou, he Hoola maika lani
 mai.
 O ka Haku ke Akua, ka mea e maha'i,
 Maha kakou ia wai? Maha ia Iesu, maha
 e, maha loa,

J. W. KUHLEMAN.

Lahainaluna, Feber. 17, 1854.

LUNA ALANUI PONO OLE.

Aloha oe e ka Elele Hawaii. Ua kupu mai
 kuu manao kamailio pu kaa no ka manao
 hope o Ikemaka, e hai ana ma ka Elele pepa
 23 aoao 90 "Ua hana ke ia Lunaauhau ma
 ka mahalo ia e na kanaka i mea noua e paai"
 ma ka oihana Lunaauhau a me ka Lunaalanui
 (oia hoi o ke Kino.)

Ke hooia aku nei au ia manao o Ikemaka
 ma ko'u ike maka ana a me ko'u lohe pono
 ana mai i na kanaka o Ewa a me Waianae.

Ma Ewa a me Waianae au i na la hope o
 Dekemaba a me na la mua o Ianuari nei, ia
 manawa, ike au ma ka lima o kekahi poe i ka
 barota e koho ana ia Kekino i Lunamakaai-
 nana, a i Luna Hana Alanui no ka makahiki
 1854, ninau aku au ia poe i ke kumu o ko
 lakou manao i koho ai ia Kekino i Lunama-
 kaainana a i Luna Alanui, no ka mea, ua ike
 au i kekahi mau barota e hoolahia ana ma-
 laia i Lunamakaainana a i Luna Hana Alanui
 e, aole o Kekino, a oia poe ka pipili aku ko'u
 naau, ua kupono lakou ke lilo i Lunamakaai-
 nana a i Luna Alanui, hai aku la au i ko'u
 manao, aole kupono o Kekino i L. M., aka,
 pane mai la keia poe a pau ma keia manao
 hookahi, "makemake loa makou ia Kekino i
 ka hana oluolu ia makou, he ola makou ia ia,
 aole hookaumaha, a he mahalo makou ia Ke-
 kino" ninau aku la au, Heaha kana hana olu-
 olu a oukou i mahalo ai? Olelo mai lakou, "O
 na kanaka o makou e noho nei, he poe ikaika
 maoli no, a he auhau ia no e ka Lunaauhau
 mua ia Kekino, ua pau ka auhau Kula,
 auhau Kino, a me ka auhau alanui he palau-
 alelo wale no ka hana ana, i ke kakahiaka wa-
 le no pau ka hana, "Olelo aku la au aia e
 walu hora hana i ka la mai ka hora 8 Kakahi-
 aka ai ka hora 4 ahiahi alaila, pau, hookahi
 ia la hana, Olelo mai lakou, aole hana o Ke-
 kino ia makou, nolaila mahalo makou ia ia.

Hooia loa au i ka olelo a ke ia poe, i ko'u
 ike maoli ana i ke ino o ke alanui mai Ewa a
 i Waianae, aole maikai o ia alanui i ke ia M.
 1853 o ka maikai no i ka manawa ia Opunui
 M. 1852. Ua ike hoi au i ka Kekino palapala
 hoike i ka nui o kona mau la i hana'i me na ka-
 naka i ke alanui 144 la hana, aole nae he wa-
 hi maikai o ke alanui mai Ewa Waianae ma
 ke ia mau la hana 144 Ua lohe hoi au he aie
 ke Apunui i na Kumua ma Ewa a me Waia-
 nae no ke dala ole oia apana no ka hookuu
 ana o ke Kino i na kanaka kupono i na auhau
 i mea noua e mahalo ia'e na kanaka, Nola-
 ila ko'u ike maoli ana i ke ino o ke Alanui a
 a me ko'u lohe maoli ana i ka olelo a kekahi
 poe o Ewa a me Waianae, ke hooia aku nei
 au i ka manao hope o Ikemaka, ua imi io o
 Kekino i mea e mahalo ia'i. Ua hua mai

keia hana i waena o ka poe naupo, a me ka
 poe makau ole i ke Akua, no ka mea, no ko-
 na naupo aole oia i ike, o ka maikai o ke ala-
 nui ka mea e waiwai ai ka aina a e pomaikai
 ai na kanaka, no kona makau ole i ke Akua,
 hoo kekee oia i na kanawai o ka Aina.

J. W. KOKUA.

HOOPHI NO KA MOEKOLOHE.

Koolau, Hana, Kahikini, Kipahulu, Apana 4, Maui, Ianuari 2, 1854.

E ka Moi lokomaikai a me ke ahonui a me
 na' Lii hanohano ou.

Aloha oukou. No ka mea, ua lonolowua
 wale mai me ka lohe laulaha E hoopio ana
 kekahi poe hanohano o na aina e a me kekahi
 poe haole i hookupa ia, e hoopai i kekahi mau
 Kanawai e maluhia ai ke aupuni, oia na Ku-
 nu nui o na hoopii i mua ou e hoopai ia Dr.

G. P. Iudd a me Limikaika, e kuu ia na
 kaikamahine a me na wahine i nare ole ia i
 na kane, a me na kune i nare ole ia i na wa-
 hine, aole e pili ke kanawai ia lakou no ka
 moekalohe.

O keia kumu no ka pilikia o Rikeke a me
 Binamu mamua, oia no hoi ke kumu hoio
 nui ia o ko noho pu ana o na misionari i ka
 ahaole, e kuliana na haole, na na misionari
 ke kanawai kapu o ka moekalohe a me ka
 hookamakama a me ke Kanawai no ka rama
 e hookupa ana i na wai ona, he kuhilewa ko
 lakou manao noia mea, a ua ko lakou make-
 make ua pau o Kauka a e lana ko lakou
 manao e ko ko lakou makemake ke koi ma
 na mea a lakou e koi ai imua o ka Moi. Eia
 ko makou manao paa a me ka lana o ko ma-
 makou manao, o makou na lepo kanu ou, e
 nana iho oe ia makou. Hemimilo, a he luapau,
 lua meki, he luahi aa loa, he poluku, he ki-
 mo po ka manao o na haole e manao ana e
 noa ka moe kalohe, no hioho wawu ia aia ma
 Hilo ko lakou manao.

1 Emau no na Kanawai a me na hapa Ka-
 nawai a me ka maluhia o ke Apunui e hooka-
 pu a i ka moekalohe a me ka moekalohe
 a me ka moe hookamakama a moepio moe
 naha.

2 E mau no ka pili ana o na Kanawai a me
 na hapa Kanawai maluna o ka poe i mare
 ole ia o na wahine a me na kane i mare ole
 ia.

3. A no ka oiaio ke kau nei makou i ko
 makou mau inoa.

He 2743 na inoa, aia i ka palapala ka moi.

HOOPHI NO KA RAMA.

Koolau, Hana, Kaupo, Kahikini, Kipa-
 hulu, Apana 4, Ianuari 2, 1854.

E ka Moi Lokomaikai a me ke ahonui a
 me na' Lii hanohano o'u a me ka Poekohioa
 e na makaainana. Aloha oukou.

No ko makou lohe ana a kaumaha ko ma-
 kou naau, no ka mea, ua hui kekahi poe ha-
 le kalepa a me kekahi poe manao pono olei
 ka maluhia o ke Apunui a e hoopio ana i ka
 pono o ka lahui Hawaii, a e hoolanakila ana
 na kumu o ka hewa a me ka poino. E ke
 ana imua ou e ae mai e like me ko lakou